

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نماز و روزه‌ی مسافر از دیدگاه فریقین

تألیف

حسین عباسی

انتشارات اکبرزاده

بهار ۱۳۹۹

سرشناسه	: عباسی، حسین، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: نماز و روزه‌ی مسافر از دیدگاه فریقین/ تالیف حسین عباسی.
مشخصات نشر	: قاین: انتشارات اکبرزاده، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۰ ص.
شابک	: ۳۰۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۸۷-۲۵-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: نماز -- مطالعات تطبیقی
موضوع	: Salat -- Comparative studies
موضوع	: روزه (اسلام) -- مطالعات تطبیقی
موضوع	: Fasting-- Religious aspects-- Islam -- Comparative studies
موضوع	: اسلام -- فرقه ها -- مطالعات تطبیقی
موضوع	: Islamic sects -- Comparatice studies
رده بندی کنگره	: BP۱۸۶/ع۲۵۷ ن۸ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۳۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۰۷۱۴۲

www.akbarzadehpress.ir

عنوان : نماز و روزه‌ی مسافر از دیدگاه فریقین

مؤلف : حسین عباسی

طرح روی جلد: کانون آگهی و تبلیغات چارسو

صفحه آرایشی : علیرضا اکبرزاده

چاپ اول: بهار ۱۳۹۹

ناشر: انتشارات اکبرزاده

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۸۷-۲۵-۰

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

خراسان جنوبی، قاین، خیابان جانبازان

۰۹۱۵۵۶۳۴۷۷۸

۰۵۶ - ۳۲۵۲۷۲۸۹

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده.....	۹
مقدمه.....	۱۰
أ) بیان مسأله.....	۱۱
ب) اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۱۲
ج) پرسشهای تحقیق.....	۱۲
د) فرضیه‌های تحقیق.....	۱۳
هـ) ادبیات یا پیشینه‌ی تحقیق.....	۱۳
و) روش و شیوه‌های تحقیق.....	۱۵
ز) اهداف تحقیق.....	۱۶
ح) ساختار تحقیق.....	۱۶
بخش اول: کلیات تحقیق.....	۱۷
فصل اول: تاریخچه تشریع نماز و روزه مسافر از دیدگاه فریقین.....	۱۸
گفتار اول: تاریخ تشریع نماز.....	۱۸
۱-۱) بحث در اوقات نمازهای یومیه.....	۱۸
۱-۲) واجب بودن نماز.....	۲۴
گفتار دوم: علت واجب شدن پنج نماز در پنج وقت.....	۲۵

- ۲۹ (۲-۱) واقعه معراج و وجوب نمازهای پنجگانه
- ۳۰ گفتار سوم: تاریخ تشریع روزه
- ۳۰ (۳-۱) تشریع روزه در اسلام
- ۳۳ (۳-۲) علت تشریع روزه
- ۳۴ (۳-۳) تشریع روزه از دیدگاه اهل سنت
- ۳۷ فصل دوم: تعریف روزه
- ۳۷ گفتار اول: روزه در اصطلاح عرب
- ۳۷ گفتار دوم: روزه در اصطلاح شیعه
- ۳۹ فصل سوم: مفهوم سفر و مسافر از دیدگاه فریقین
- ۳۹ گفتار اول: مسافر از نظر لغوی و اصطلاحی
- ۳۹ گفتار دوم: مفهوم سفر و مسافر از نظر فقهای امامیه
- ۴۵ گفتار سوم: مفهوم سفر و مسافر از نظر اهل سنت
- ۴۹ بخش دوم: نماز مسافر
- ۵۰ فصل اول: قصر نماز چهار رکعتی
- ۵۰ گفتار اول: مشروعیت قصر (قصر عزیمت است یا رخصت؟)
- ۵۱ (۱-۱) نظر فقهای امامیه
- ۵۱ (۱-۲) نظر فقهای اهل سنت

- ۱-۲-۱) حنفیه ۵۲
- ۱-۲-۲) مالکیه ۵۲
- ۱-۲-۳) شافعیّه و حنابلّه ۵۳
- ۱-۳) ادله‌ی قائلین به عزیمت بودن قصر ۵۳
- ۱-۴) ادله قائلین به رخصت بودن قصر ۵۵
- ۱-۵) اسام سفر ۵۷
- ۱-۶) عدّت قصر نماز در سفر ۵۸
- ۱-۷) اختصاص دأثر از قصر به نماز چهار رکعتی ۵۹
- گفتار دوم: رخصت و آسنّ هائے موجود در سفر ۶۰
- ۲-۱) نظر فقهای امامیه ۶۰
- ۲-۲) نظر فقهاء اهل سنت ۶۵
- ۲-۲-۱) قصر از منظر صحابه و فقهای اهل سنت ۶۷
- ۲-۳) مشروعیت قصر، آیا عزیمت است یا رخصت؟ ۷۰
- ۲-۴) نماز قصر (نماز مسافر) ۷۳
- ۲-۴-۱) سبب مشروعیت قصر نماز در سفر ۷۴
- گفتار سوم: ملاک تحقّق سفر ۷۴
- ۳-۱) بررسی روایات دال بر اعتبار «زمان» ۷۵
- ۳-۱-۱) روایت اول ۷۵

- ۷۹ ۳-۱-۲ روایت دوم
- ۸۲ ۳-۱-۳ روایت سوم
- ۸۷ فصل دوم: شروط قصر نماز در سفر
- ۸۷ گفتار اول: مسافت
- ۸۷ ۱-۱ نظر فقهای امامیه
- ۸۹ ۱-۲ نظر فقهای اهل سنت
- ۸۹ ۱-۲-۱ مسافت
- ۹۱ ۱-۲-۲ قصد بصر داشتن
- ۹۴ ۱-۲-۳ شرایط نماز مسافر با قصر
- ۹۴ گفتار دوم: قصد مسافت داشتن
- ۹۴ ۲-۱ نظر فقهای امامیه
- ۹۵ ۲-۲ شروط صحت قصر نماز
- ۹۷ ۲-۳ شروط قصر
- ۱۰۳ ۲-۴ حکم سفر مباح و مشروع و مکروه
- ۱۰۵ گفتار سوم: عدم قطع طریق سفر (استمرار قصد)
- ۱۰۵ ۳-۱ نظر فقهای امامیه
- ۱۰۶ ۳-۲ نظر فقهای اهل سنت
- ۱۰۷ گفتار چهارم: سفر جایز و مشروع

- ۱-۴) فقهای امامیه..... ۱۰۷
- ۲-۴) نماز مسافر..... ۱۰۸
- گفتار پنجم: حد ترخص..... ۱۰۹
- فصل سوم: اوقات نمازهای پنج گانه (جمع کردن نماز)..... ۱۱۱
- گفتار اول: جمع کردن نماز..... ۱۱۱
- ۱-۱) نذر فریقین..... ۱۱۱
- گفتار دوم: مشروعیت جمع..... ۱۱۳
- گفتار سوم: اسباب مشروعیت جمع از دیدگاه فقهای سنت..... ۱۱۵
- ۱-۳) جمع کردن نمازها، انواع درجات آن..... ۱۱۸
- گفتار چهارم: اقتدای مسافر به مقیم و باحس..... ۱۲۹
- بخش سوم: روزهی مسافر..... ۱۳۱
- فصل اول: مشروعیت روزه و عذر سفر..... ۱۳۲
- فصل دوم: شروط روزه از دیدگاه فریقین..... ۱۳۷
- گفتار اول: شرط وجوب..... ۱۳۷
- گفتار دوم: شروط صحت روزه..... ۱۴۲
- فصل سوم: حکم نماز و روزه دانشجو و کارمند..... ۱۴۷
- گفتار اول: دیدگاه و نظرات مراجع تقلید پیرامون نماز و روزه دانشجو..... ۱۴۷
- ۱-۱) آیت الله خامنه ای..... ۱۴۷

چکیده

نماز و روزه مسافر، به عنوان یک مسئله‌ی فقهی بوده که توسط مجتهد از آیات و روایات و از منابع احکام استخراج شده ولی با توجه به گوناگونی فتواها و پیدایش صنعت و ماشین و استفاده مردم از وسایل نقلیه امروزی در سفرها و پیمودن هشت فرسخ در مدت زمان کوتاهی که به آسانی ارجام می‌شود، و این خود باعث به وجود آمدن بحث‌های گوناگون در رابطه با برابر سازی آن با پدیده ماشین و کوتاه شدن زمان سفر شده است که بررسی و کنکاش در خصوص پژوهش این حکم مورد نظر است.

هدف از نگارش این پژوهش، بررسی اختلاف نظرهای فقهای فریقین در خصوص نماز و روزه مسافر و تبیین ادله‌ی قهر اهل سنت و شیعه در خصوص احکام نماز و روزه مسافر است.

برای رسیدن به این مقصود ابتدا منابع مورد نظر مورد جستجو قرار گرفت و در این مورد منابع و مقالات مختلفی بررسی شد که بعد از مطالعه و فیش برداری با روش توصیفی - تحلیلی، به تعریف و تبیین مطالب پرداخته شد. و این پژوهش در سه بخش تنظیم شد و در پایان برای بهتر شدن وضع موجود پیشنهاداتی ارائه گردید.

مهم‌ترین دستاورد این پایان نامه را می‌توان در این موارد خلاصه کرد:

أ- ملاک قصر صلاه و افطار صوم طی مسافت خاص بوده و زمان به عبورت مطلق تأثیرگذار نیست، اما به صورت مقید تأثیرگذار است و حکم قصر نماز و رفع روزه از احکام امتثانی و تسهیلی محسوب می‌شود.

ب- با توجه به آیات و روایات وارده در بحث نماز و روزه مسافر کلیه احکام مربوط به این دو از احکام تعبدی و شرعی بوده و بر حسب گذشت زمان اصل حکم تغییری نمی‌کند و احکام ثابت است و موضوعات تغییر می‌کنند.

کلید واژگان: نماز مسافر، روزه مسافر، فقه، فریقین، مسافت، زمان.